

Vedlegg 20 til rundskriv A-63/09 om ikrafttredelse av ny utlendingslov og ny utlendingsforskrift fra 1. januar 2010 - Avsluttende bestemmelser

I medhold av den generelle forskriftsfullmakten i lovens § 126 er det gitt enkelte bestemmelser i forskriftens §§ 20-1 til 20-3.

I forskriftens § 20-1 er det fastsatt at betegnelsene ”utlendingsloven 1988” og ”utlendingsloven 2008”, benyttes som kortnavn på henholdsvis gammel og ny utlendingslov, og at ”utlendingsforskriften 1990” benyttes som kortnavn på gammel utlendingsforskrift.

Forskriftens § 20-2 viderefører i det alt vesentlige utlendingsforskriften 1990 § 197 om at blanketter, skjemaer mv. til bruk etter forskriften, utarbeides av UDI.

Forskriftens § 20-3 første ledd tilsvarer utlendingsforskriften 1990 § 198 første ledd om at UDI kan gi retningslinjer om saksbehandlingen til politiet og annen offentlig myndighet, herunder utenriksstasjon, som utfører oppgaver i henhold til loven og forskriften. Det er inntatt et nytt annet ledd som presiserer at Utlendingsdirektoratet kan gi retningslinjer om elektronisk kommunikasjon i forbindelse med saksbehandlingen. Det er i tredje ledd fastsatt at Arbeids- og velferdsdirektoratet kan gi retningslinjer til Arbeids- og velferdsetaten om saksbehandlingen i henhold til loven og forskriften.

Lovens § 127 Ikrafttreden og overgangsbestemmelser

Lovens § 127 gjelder ikrafttreden og overgangsbestemmelser. Loven gir hjemmel for å fastsette de enkelte bestemmelser til forskjellig tid, og fastslår at utlendingsloven 1988 oppheves fra den tid utlendingsloven 2008 trer i kraft, med unntak av § 11 a, § 13, § 50, § 51 første ledd bokstav a, § 54, § 55, § 56 første ledd for forhold som er omfattet av § 58 a. Kongen er gitt fullmakt til å gi overgangsbestemmelser.

Forskriftens § 20-4 gjelder ikrafttreden mv. av bestemmelser i ny forskrift. Forskriften trer i kraft fra 1. januar 2010. Fra samme tidspunkt oppheves utlendingsforskriften 1990 med unntak av § 172 første og siste ledd, §§ 173, 174, 175, 190, 191, § 192, 193 194, og 197 a.

Begrunnelsen for dette er at utlendingsloven 2008 § 125 bare gjelder overgangsordninger for nye avtaleparter til EØS-avtalen og gjeldende overgangsordninger for Bulgaria og Romania må derfor videreføres med hjemmel i utlendingsloven 1988. Dette har i tillegg til bestemmelsene i kapittel 8 i tidligere regelverk, også krevet videreføring av utlendingsloven 1988 § 13 om tilbakekall som ved henvisning er gjort til en del av lovens § 56 og lovens § 11a som gjelder tilsyn med vilkår for oppholdstillatelser. I forskriften har det vært nødvendig å videreføre § 197 a for å sikre fortsatt gebyrfrihet ved søknad om oppholdstillatelse. Det vises for øvrig til forskriftens § 20-17 som sammen med § 19-1 annet ledd sikrer at arbeidstakere fra Bulgaria og Romania omfattes av særreglene i lovens kapittel 13 og forskriftens kapittel 19 når vilkårene for dette er oppfylt.

Hovedprinsippene for hva som gjelder ved overgangen til nytt regelverk, er fastsatt i forskriftens § 20-5. Tillatelser mv. som er utstedt før utlendingsloven 2008 og den nye forskriften trer i kraft, skal ha fortsatt gyldighet, og søknader, klager og anmodninger om

omgjøring mv. som ikke er avgjort, skal behandles etter bestemmelsene i utlendingsloven 2008 og den nye forskriften. Også saker som er reist om bortvisning, utvisning og tilbakekall, skal behandles og avgjøres etter bestemmelsene i utlendingsloven 2008 og den nye forskriften.

I forskriftens §§ 20-5 til 20-19 er det inntatt enkelte særregler og presiseringer. I § 20-6 er det fastsatt at enkelte innstramminger som er foretatt i forhold til diplomater mv., ikke skal få anvendelse for utlendinger som allerede har fått rettigheter etter gammelt regelverk. Tilsvarende er det i § 20-7 fastsatt at de nye og strengere bestemmelsene om bortvisning og tilbakekall i henholdsvis § 17 første ledd bokstav h og § 63 annet ledd i utlendingsloven 2008, ikke skal få anvendelse for utlending som allerede har reist inn i riket eller har fått tillatelse til innreise på tidspunktet for ikrafttredelse av utlendingsloven 2008. Når det gjelder tilbakekallsbestemmelsen i § 63 annet ledd bemerkes det at det ofte vil være grunnlag for utvisning allerede i medhold av bestemmelsene i utlendingsloven 2008 §§ 66 bokstav f og 67 første ledd bokstav e om utvisning av hensyn til ”grunnleggende nasjonale interesser”.

Forskriftens § 20-8 gir særskilte regler for fornyelse etter nytt regelverk når utlendingen tidligere har hatt tillatelse etter utlendingsforskriften 1990 §§ 2 til 5 a. Det vil være aktuelt med fornyet tillatelse etter lovens kapittel 3 og forskriftens kapittel 6 som gjelder oppholdstillatelser i forbindelse med arbeid og studier mv. Selv om slike søknader skal avgjøres etter de nye tillatelsesgrunnlagene som vil være nye rettslige grunnlag, skal det ved avgjørelsen av saken tas hensyn til at de nye grunnlagene vil være en videreføring av de gjeldende grunnlagene. Bestemmelsen er utformet for å sikre at utlendingen gis tillatelse etter nytt regelverk. Dette er gunstig i forhold til innholdet/varigheten av tillatelsen og i forhold til det juridiske kodeverket i DUF (Datasytemet for utlendings- og flyktningssaker). Det er derfor gitt visse presiseringer i bestemmelsen for særskilte grupper.

Forskriftens § 20-9 gir overgangsregler for tillatelser etter forskriftens § 6-29 om arbeidssøker som er faglært, slik at ordningen kan få virkning ved ikrafttredelsen av regelverket.

I forskriftens § 20-10 er det fastsatt at fornyelse av oppholdstillatelse som er innvilget i medhold av utlendingsforskriften 1990 § 21 første ledd, jf. utlendingsloven 1988 § 8 annet ledd, skjer i medhold av utlendingsloven 2008 § 38. Selv om alle som får rett til beskyttelse etter den nye utlendingsloven skal gis status som flyktninger, er det ikke grunnlag for å gi denne ordningen virkning for dem som allerede har fått en tillatelse etter utlendingsforskriften 1990 § 21 første ledd, eller som har fått bosettingstillatelse etter å ha tidligere hatt en slik tillatelse. Det vises til at tillatelsesgrunnlaget for disse utlendingene er vurdert under et regelsystem hvor det ikke har vært en slik fast og enhetlig praksis knyttet til hvilken hjemmel tillatelser har vært gitt etter som hva tilfellet vil bli når hjemmelsvalget etter utlendingsloven 2008 får større praktisk betydning. Dersom de som har fått en tillatelse etter § 21 første ledd skulle få tillatelse etter utlendingsloven 2008 § 28 (flyktninger) i stedet for § 38 ville dette også ha trykderettslige konsekvenser for en stor gruppe personer. For de utlendingene som har fått oppholdstillatelse etter bestemmelsen om sterke menneskelige hensyn i utlendingsloven 1988, fornyes derfor tillatelsene etter den tilsvarende bestemmelsen om sterke menneskelige hensyn i § 38 i utlendingsloven 2008. Ved søknad om *familiegjenforening* skal imidlertid reglene om unntak fra underholds kravet for flyktning i forskriftens § 10-8, gis tilsvarende anvendelse for denne gruppen.

I forskriftens § 20-10A er det inntatt en bestemmelse om særregler om kravet til sikret underhold når søknad om familieinnvandring er fremsatt før kunngjøring av forskriften (23.

oktober 2009). Når en utlending har søkt om familieinnvandring før dato for kunngjøring av forskriften, kan også annen inntekt enn det som er angitt i § 10-8 første og annet ledd medregnes. Utlendingsdirektoratet gir nærmere retningslinjer. Når søker er ektefelle eller samboer til referansepersonen, eller skal inngå ekteskap med referansepersonen etter innreise, skal underholds kravet oppfylles av referansepersonen når en av partene er under 23 år. Det gjøres for øvrig unntak fra kravet til tidligere inntekt i forskriftens § 10-9 og vilkåret i § 10-10 om at utlendingen ikke har mottatt stønad etter sosialtjenesteloven.

I forskriftens § 20-11 er det gitt en bestemmelse som sikrer at det i en overgangsperiode fortsatt skal kunne gis oppholdstillatelse til familiemedlemmene til slik utlending som nevnt i utlendingsforskriften 1990 § 22 tredje ledd (visse grupper utlendinger med begrenset tillatelse som likevel gir adgang til opphold for familiemedlemmene).

I forskriftens § 20-12 er det fastsatt en overgangsregel for bestemmelsen i § 16-4 om stornemndbehandling når praksis er i strid med anbefalinger fra UNHCR om beskyttelse. Bestemmelsen om at praksis som hovedregel skal prøves for stornemnd i slike tilfeller skal ikke gjelde for praksis som er i strid med anbefalinger fra UNHCR på det tidspunktet forskriften trer i kraft.

I forskriftens § 20-13 er det fastsatt hvilket organ det skal rettes søksmål mot når det gjelder vedtak truffet før den nye lovens og forskriftens ikrafttredelse.

I forskriftens § 20-14 er det inntatt en presisering om at den innstramningen som ble foretatt i straffebestemmelsen i lovens § 108 tredje ledd bokstav a (opphevelse av kravet til vinnings hensikt), ikke skal gjelde for handlinger som er begått før den nye lovens ikrafttredelse.

Forskriftens § 20-15 gir overgangsregler for å sikre at utlendinger som er omfattet av EØS-/EFTA-reglene i dag og som enten har oppholdstillatelse etter de særlige reglene eller etter det alminnelige regelverket, er sikret en problemløs overgang til det nye regelverket med ordninger om registreringsplikt og søknad om oppholdskort. Forskriftens § 20-16 gir regler om medregning av tid etter gjeldende regelverk i forhold til den nye ordningen med varig oppholdsrett. Når de gjelder forskriftens § 20-17 vises det til kommentarene over til forskriftens § 20-4.

Forskriftens § 20-18 viderefører gjeldende generelle unntak for sjøfolk i utlendingsforskriften 1990 § 8 annet ledd. Bakgrunnen for dette er at dagens regler for sjøfolk skal gjelde inntil de nye reglene er iverksatt. Det skal skje tidligst seks måneder etter vedtakelsen av ny forskrift. Det vises for øvrig til en oversikt over bestemmelsene for sjøfolk gitt i tilknytning til kapittel 6 og forskriftens § 6-6.

Når det gjelder forskriftens § 20-19 og videreføring i en overgangsperiode av bestemmelsen i utlendingsforskriften 1990 om kontroll med utlendinger som kommer fra Svalbard, vises det til rundskriv A-66/2009.

Det vises for øvrig til vedlegget og forskriftens § 19-2 åttende ledd om i hvilken utstrekning bestemmelsene i lovens kapittel 14 og forskriften gjelder i forhold til utlendinger omfattet av kapittel 13.